

УДК 271.4–722.53(477.83)(092):94(477)“ХХ”

ОТЕЦЬ ДМИТРО КУБАЄВИЧ: СТОРІНКАМИ ОБЛІКОВОЇ СПРАВИ (Частина 1)¹

Руслан ДЕЛЯТИНСЬКИЙ

*Івано-Франківська академія Івана Золотоустого,
кафедра соціально-гуманітарних дисциплін,
Науково-дослідний інститут історії Церкви,
вул. Софрона Мудрого (Гарбарська), буд. 22, каб. 801, 76019, Івано-Франківськ, Україна
e-mail: r.deliatynskyi@ifaiz.edu.ua
DOI: 10.15330/gal.36.264-272
ORCID: 0000-0002-6020-7666*

Ірина ІВАШКІВ

*Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція
Інституту сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України,
відділ науково-консультаційного та інформаційного забезпечення економіки та маркетингу,
вул. Бандери, буд. 21а, 76014, Івано-Франківськ, Україна
e-mail: i.ivach@ukr.net
DOI: 10.15330/gal.36.264-272
ORCID: 0000-0002-8135-8260*

Володимир ПОСТРІЛЬОННИЙ

*вул. Сагайдачного, буд. 34, 47740, селище Великі Бірки,
Тернопільський р-н, Тернопільська область, Україна
e-mail: postrillonyivolodymyr@gmail.com
DOI: 10.15330/gal.36.264-274
ORCID: 0009-0005-0415-5282*

У статті автори вперше розкривають матеріали облікової справи отця Дмитра Кубаєвича (1890–1980), священика Української Греко-Католицької Церкви, який зазнав репресій органів КДБ у 1950 р., а згодом став душпастирем Катакомбної Церкви. Нині ця справа, яка була започаткована 1950 року та проваджена радянськими органами держбезпеки, зберігається за № 490 у Архіві Головного управління Національної поліції у Тернопільській області (за адресою м. Тернопіль, вул. Валова, 11).

У статті висвітлено лише окремі фрагменти облікової справи, а саме чотири документи: постанова про запровадження облікової справи, висновок про виселення, довідка на спецпоселення та

¹ Дана стаття виконується в рамках реалізації комплексної теми кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Науково-дослідного інституту історії Церкви та Науково-дослідного інституту канонічного права Івано-Франківської академії Івана Золотоустого “Реабілітована пам’ять: історія УГКЦ в персоналіях” (затвердженої рішенням Вченої ради Академії, протокол № 2 від 15.09.2022 р.). Див.: Наукова діяльність кафедри соціально-гуманітарних дисциплін: основні проекти та напрями. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. URL: <http://ifaiz.edu.ua/novyny/785-naukova-robot-a-kshd.html> (дата звернення: 04.03.2023).; Єгрешій О., Делятинський Р., Маслій О. Концепція науково-дослідної діяльності науково-дослідного інституту історії Церкви Івано-Франківської академії Івана Золотоустого Івано-Франківської Архиепархії та Митрополії УГКЦ. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. URL: <http://ifaiz.edu.ua/naukova-robot-a/instytut-istorii-tserkvy.html> (дата звернення 04.05.2023). Окремі тези вперше апробовано у доповіді “Отець Дмитро Кубаєвич (1890–1960-ті?) як приклад доброго пастиря” на засіданні Регіональної студентської наукової конференції, присвяченої 30-літтю легалізації УГКЦ “Українська Греко-Католицька Церква у другій половині ХХ століття в Україні: підпілля, легалізація, становлення” (м. Івано-Франківськ, 20 листопада 2019 року). Див.: Відбулася регіональна студентська наукова конференція. *Івано-Франківська академія Івана Золотоустого*. Дата оновлення: 20.11.2019. URL: <http://www.ifaiz.edu.ua/novyny/530-vidbulasia-rehionalna-studentska-naukova-konferentsiia.html> (дата звернення: 04.05.2023).

особова анкета священника Дмитра Івановича Кубаєвича. Автори публікації при перекладі з російської мови на українську прагнули максимально зберегти автентичність документа. В опублікованих документах вміщена цінна біографічна інформація про місце народження, адресу, національність, громадянство, освіту, професію і спеціальність, склад сім'ї, соціальне походження висланого, з'ясовано окремі деталі про причину вислання на спецпоселення.

Ключові слова: облікова справа, радянські органи державної безпеки, виселення, спецпоселення, священник, Дмитро Кубаєвич, підпільна Українська Греко-Католицька Церква.

В сучасних умовах воєнного стану в Україні знову актуалізується питання збереження історичної пам'яті та популяризації історичних знань як однієї з основ формування української національної ідентичності. Прийнятий в грудні 2022 р. спеціальний закон про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, зокрема, передбачає “вшанування видатних особистостей українського державотворення” та популяризацію культурної спадщини України в процесі духовно-морального виховання та громадянської освіти². Значну роль у цих процесах відіграють фахові історики, завданням яких сьогодні має стати звернення уваги суспільства до різних періодів-сторінок свого історичного минулого. Однією з таких сторінок історії України є історія Української Греко-Католицької Церкви (далі – УГКЦ), яка упродовж ХХ – початку ХХІ ст. пережила складні періоди – від значного впливу на українське громадянське суспільство в складі Австро-Угорщини, ЗУНР і Польщі до переслідувань радянським тоталітарним режимом після Другої світової війни, а відтак – “через терни до зірок” – стала на шлях відродження, активного розвитку й утвердження як одного з авторитетних духовних центрів й соціального інституту.

Звідси й випливає потреба повернення істориків “ad fontes” (з латині – “до джерел”), що відкриває перспективи поступового формування менш-більш об'єктивних уявлень про минуле, часто переповнене подіями, що набувають суперечливого трактування як серед фахових істориків, так і в суспільній думці. В цьому контексті особливо актуальними є міркування митрополита Андрея Шептицького, продиктовані своєму секретареві під час переховування від артобстрілів у сховищі митрополичого дому у Львові 24 липня 1944 р.: “Донедавна ще само поняття історії ще було настільки тотожне з поняттям об'єктивності, що не треба було в праці істориків підносити важливість архівальних праць. Хто говорив “історія” тим самим казав про об'єктивне і дійсне представлення предмету. В останніх майже десятиліттях та справа змінилася. Сенс критики досягнув того, що ніякий історик не є абсолютно об'єктивним, на кожного впливає його оточення народність, віросповідання, партійна заангажованість. Дійшли навіть до того, що вартість історії узалежили від релятивного ставлення до правди, ніж від її об'єктивності. Не той найліпший історик, що об'єктивну правду послідовно подає, а той, що вміє подати її зі свого становища для оборони, атаки чи звільнення від вини оскаржених. Тепер, хто хоче об'єктивної історії, той мусить її виразно казати”³. Наведена цитата, вперше оприлюднена Ж. Ковбою у підготовленому нею збірнику документів, сьогодні спонукає до нових пошуків архівних джерел, які допоможуть не тільки зберегти історичну пам'ять, але й реконструювати “об'єктивну історію”.

Гасло “повернення із забуття”, свого часу поєднане із “образом сили духу” та реалізоване колективом істориків Інституту історії Церкви Українського католицького університету (далі – ІІЦ УКУ) в окремому науково-дослідному проекті з реабілітації пам'яті про духовенство Катакомбної УГКЦ⁴, сьогодні, в даній статті, хочемо використати для реконструкції (в перспективі) біографії ще одного з священників – о. Дмитра Кубаєвича.

² Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України № 2834-ІХ від 13 грудня 2022 року. Верховна Рада України – Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#n442>.

³ Цит. за: Митрополит Андрей Шептицький. Документи і матеріали 1941–1944 / упорядн. Жанна Ковба; наук. ред. Андрій Кравчук. Київ : Дух і Літера. 2003. С. 5.

⁴ Гуркіна С. “Образ сили духу”: греко-католицьке духовенство Львівської архієпархії після Другої світової війни і проблема персоніфікації релігійних переконань та ідентичності. Україна Модерна. 2011. Вип. 7. С. 99–110. URL: https://uamoderna.com/images/archiv/11/7_UM_11_Statti_Hurkina.pdf.

На сьогодні, на жаль, мусимо констатувати, що навіть для ширшого кола фахових істориків, які досліджують проблематику Катакомбної УГКЦ, цей священник залишається маловідомим. Так, короткі біографічні відомості про нього вперше сформовані о. Дмитром Блажейовським у його відомому для фахівців збірнику-довіднику “Історичний шематизм Станиславівської (Івано-Франківської) єпархії...”, які наводимо тут повністю: “Кубаєвич Дмитро (1890–[1938]), рукоположений 1919 р. в стані цілібату. Катехит в школі с. Делятин Надвірнянського деканату ([1925]). Сотрудник парохії в м. Чортків Чортківського деканату ([1927]–1928). Адміністратор парохії с. Лягач Заліщицького деканату (1928–1929). Катехит в школі с. Хоростків Гусятинського деканату (1929–[1938])”⁵. Слід додати, що позначення дат в квадратних дужках використовувалися упорядником довідника у тому випадку, коли на основі достовірного джерела зафіксовано певний факт, а надалі відсутні точні відомості. Отож, на основі довідника о. Д. Блажейовського фаховий історик міг би зробити цілком вірний висновок, що після 1938 р. доля о. Д. Кубаєвича залишається невідомою.

До подальшого дослідження біографії цього священника доклали зусиль також фахівці вище згаданого ІІЦ УКУ, котрі в межах науково-дослідного проекту, побудованого на основі методики “усної історії”, серед багатьох інтерв’ю на початку 1990-х рр. зібрили також свідчення про о. Д. Кубаєвича однієї з його сучасниць, мирянки Теклі Довгошиї⁶. Згодом на основі усних свідчень сучасників ширші чи коротші відомості про о. Д. Кубаєвича вмістили у своїх книгах громадський діяч і письменник Богдан Савка (зокрема, згадує про його виселення з с. Хлопівка у березні 1950 р., пошанування його серед парафіян та виселенців, повернення додому і смерть у 1980 р.) та письменник Роман Іваничук (згадав його лише як про учня гімназії в Коломиї)⁷. Під час відзначення 70-ї річниці Львівського псевдо-собору Василій Семеняк, архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський УГКЦ, закликав вшанувати всіх переслідуваних радянською владою священників і мирян Катакомбної Церкви, а в детальному переліку осіб у додатку до цього інформаційного повідомлення подано також короткі відомості, зокрема, такого змісту: “Кубаєвич Дмитро. Катехит народної школи у м. Хоростків. У 1945 р. вивезений на Сибір, у другій половині 1950-х рр. повернувся на Західну Україну”⁸.

Нову спробу реконструкції біографії цього священника здійснили нещодавно, у 2020 р., упорядники збірника документів серії “Реабілітовані історією” в томі “Тернопільська область” (кн. 6), яку наводимо повною цитатою: “Кубаєвич Дмитро Іванович, 31.08.1890 р., с. Залуччя, нині Коломийського р-ну Івано-Франківської обл., освіта вища теологічна. Закінчив українську гімназію в м. Коломия і духовну семінарію в м. Станиславів (нині Івано-Франківськ). Рукоположений 1919 р. Катехит народної школи у м. Хоростків і парох у с. Хлопівка. Заарештований 1946 р. та вивезений на спецпоселення в Сибір (Росія). Звільнений 1955 р. Повернувся в с. Хлопівка. Помер 1980 р.”⁹.

⁵ Блажейовський Д. Історичний шематизм Станиславівської (Івано-Франківської) єпархії від її заснування до початку Другої світової війни (1885–1938) : англ. мовою. Львів, 2002. С. 319.

⁶ Алфавітний покажчик (по персоналіям): “К”. *Архів Інституту історії Церкви Українського католицького університету*. URL: <http://ichistory.org.ua/proekty/katalogy-arhivu-iits/alfavitnyj-pokazhchuk-po-personaliam-a/alfavitnyj-pokazhchuk-po-personaliam-k/> (дата звернення: 08.05.2023).

⁷ Савка Б. А нас й Сибір не доконав... : Історична довідка про репресії радянської влади на землях Західної України, депортації національно-свідомих українців, і їх сімей у віддалені краї СРСР та спогади учасників цих подій. Тернопіль : Терно-граф, 2007.: Історична довідка про репресії радянської влади на землях Західної України, депортації національно-свідомих українців, і їх сімей у віддалені краї СРСР та спогади учасників цих подій. Тернопіль : Терно-граф, 2007. С. 65; Іваничук Р. І. Бо війна – війною...; Через перевал : романи / худож.-ілюстратор С. В. Кривенченко; худож.-оформлювач Л. Д. Киркач-Осіпова. Харків : Фоліо, 2008. С. 156.

⁸ У 70-у річницю Львівського псевдособору митрополит Ваислій закликав вшанувати кожного, хто залишився вірним УГКЦ та Україні. *Католицький оглядач*. Дата оновлення: 08.03.2016. URL: <http://catholicnews.org.ua/u-70-u-richnicyu-lvivskogo-psevdosoboru-mitropolit-vasiliy-zaklikav-vshanuvati-kozhnogo-hto> (дата звернення: 08.05.2023).

⁹ Реабілітовані історією : у 27 т. Тернопільська область. Книга шоста / упор. О. Г. Бажан, П. З. Гуцал, Г. М. Маєвська. Тернопіль : ТОВ “Терно-граф”, 2020. С. 168–169.

Здавалось би, шлях виходу “із забуття” отця Дмитра Івановича Кубаєвича, священника УГКЦ, на цьому можна було б і завершити. Однак уважний аналіз вищенаведених біографічних даних про цього священника, поєднаний з власними “польовими дослідженнями”, спонукав автора цієї статті (Руслана Делятинського) засумніватися в достовірності окремих фактів (зокрема точності датування окремих подій), а відтак продовжити пошук нових джерел.

Доброю нагодою для продовження дослідження стала регіональна студентська наукова конференція “Українська Греко-Католицька Церква у другій половині ХХ століття в Україні: підпілля, легалізація, становлення” (м. Івано-Франківськ, 20 листопада 2019 року), на яку співавтор (Ірина Івашків) подала коротку (так і неопубліковану) доповідь про о. Д. Кубаєвича, сформовану на основі окремих документів і свідчень сучасників, зокрема власної родини¹⁰. Другим “приводом” стало “відкриття” третім співавтором (Володимиром Пострільонним), який досліджував долю своєї родини, вивезеної у березні 1950 р. у “віддалені краї СРСР”¹¹, архівної справи про цього священника в Архіві Головного управління Національної поліції України в Тернопільській області. Внаслідок “синергійних” зусиль трьох дослідників (одного фахового історика і двох зацікавлених власним родоводом краєзнавців) щодо дослідження біографії о. Дмитра Кубаєвича вирішено спершу опублікувати фрагменти архівної справи, а в дальшій перспективі – цілковито реконструювати його життєпис.

Врешті, треба додати декілька зауваг щодо самої архівної справи. Справа в тому, що, на відміну від багатьох інших репресованих органами МДБ СРСР греко-католицьких священників, на яких запроваджували, як правило, слідчі кримінальні справи, в даному випадку, на о. Д. Кубаєвича було заведено лише “облікову справу”, оскільки упродовж усього періоду проведення слідства о. Дмитро повністю не визнавав своєї провини в порушенні хоча б однієї статті Кримінального Кодексу УРСР. Варто додати, що у випадку навіть часткового визнання такої провини підслідним (звичайно, вміло сфальсифікованої слідчим на основі оперативних документів) запроваджувалася кримінальна справа, яку направляли на розгляд військового трибуналу (ВТ) МВС або МДБ, після цього на Особливу нараду при МДБ СРСР або в Народний суд, які визначали максимальні терміни покарання. Якщо ж не вистачало доказів на кримінальну справу, тоді слідчі УМДБ або УМВС оформляли облікову справу, яку відправляли на розгляд Особливої наради МДБ СРСР, а підозрюваних вилучали в т.зв. “пересильні тюрми”, звідки “етапували” у визначені “віддалені краї СРСР”¹².

Отця Дмитра Кубаєвича, як згадує В. Пострільоний, “забрали з дому вночі з 2 на 3 березня, а зранку він вже був в камері в Копичинцях, разом з моїми батьками і братом. 18 березня в Москві було прийнято рішення і оформлено протоколом список висиланих. Контингент категорії ОУНовці, бандпосібники, а отця ще назвали уніатським священником-опозиціонером. Назбиравали невільників на ешелон № 97432 з різних пересильних тюрем, узгоджували маршрут, згідно рознарядок-замовлень на “рабсилу” і направили в дорогу на провідну неділю 16 квітня 1950 року”¹³.

Метою даної статті є публікація для введення в науковий обіг фрагментів облікової справи, започаткованої в грудні 1949 р. на о. Дмитра Кубаєвича, священника на той час уже Катакомбної УГКЦ.

Отож, надалі – свідчення “мовою документів”...

¹⁰ Відбулася регіональна студентська наукова конференція. *Івано-Франківська академія Івана Золотустого*. Дата оновлення: 20.11.2019. URL: <http://www.ifaiz.edu.ua/novyny/530-vidbulasia-rehionalna-studentska-naukova-konferentsiia.html> (дата звернення: 04.05.2023).

¹¹ Інтерв'ю від 21.04.2023 р. з п. Володимир Пострільоний, 23.04.1956 р. нар., що проживає за адресою вул. Сагайдачного, буд. 34, смт Великі Бірки Тернопільського Тернопільської області. Інтерв'юєр Руслан Делятинський. *Архів історика Руслана Делятинського*.

¹² Там само.

¹³ Там само.

Документ № 1: Постанова про запровадження облікової справи¹⁴.

Цілком таємно

Постанова (про запровадження облікової справи)

1949 року грудня місяця 15 дня я, ст[арший] опер[ативний] уповноважений Копичинського РВ МДБ Тернопільської області капітан Сапронов, розглянувши наявні в РВ МДБ матеріали на

КУБАЄВИЧ Дмитра Івановича, 1890 року народження, уродженця села Пилипів, Коломийського району, Станіславської області, із селян, українець, б/п [безпартійний], освіта середня – духовна, закінчив університет духовної теології, священник греко-католицької церкви, холостий, мешкає без постійного місця проживання.

ЗНАЙШОВ,

що Кубаєвич Дмитро Іванович, починаючи з 1945 року і по теперішній час не бажає прийняти православну віру і не хоче відмовитися від греко-католицької віри, серед населення поширює ідеї греко-католиків, поширює різні провокаційні чутки ворогів радянської влади і підтримує зв'язок з особами, котрі являються активними банд посібниками ОУН.

Сім'ї Кубаєвич не має.

На основі вищевикладеного і керуючись наказом МДБ СРСР за № 00386 від 20.X.48 року

ПОСТАНОВИВ

на сім'ю Кубаєвич Дмитра Івановича завести облікову справу.

Старший опер[ативний] уповноважений Копичинського РВ МДБ [підпис] капітан Сапронов.

Погоджено: начальник Копичинського РВ МДБ [підпис] капітан Гаврилко.

Дата: 15 грудня 1949 р.

Документ № 2: Висновок про виселення¹⁵.

Цілком таємно

“Затверджую“

Зам. міністра державної безпеки УРСР
[підпис] генерал-майор Дроздов
14 лютого 1950 р.

Виселення сім'ї

“Санкціоную“

Зам. прокурора Тернопільської області [підпис
нечіткий]
8.II.1950 р.

ВИСНОВОК

2 лютого 1950 року

Я, старший опер[ативний] уповноважений Копичинського РВ МДБ Тернопільської області каптана Сапронов, розглянувши матеріали облікової справи № 15867 на уніатського священника-опозиціонера

КУБАЄВИЧ Дмитра Івановича, 1890 року народження, уродженця села Пилипів, Коломийського району, Станіславської області, із селян, українець, б[ез]/п[артійний], з вищою духовною освітою, священника греко-католицької церкви, мешканця с. Хлопівка Копичинського району Тернопільської області

ЗНАЙШОВ,

що ввечері 8 січня 1950 року в селі Увисла, Копичинського району, Тернопільської області, бандитами ОУН був повішений ланковий, він же помічник бригадира колгоспу Даведюк Василь Семенович.

¹⁴ Архів Головного управління Національної поліції у Тернопільській області. Архівна справа № 490: [част. 1] Облікова справа № 15867 на уніатського священника-опозиціонера Кубаєвича Дмитра Івановича, 39 арк.; [част. 2] Особова справа спец поселенця № 2633 Кубаєвича Дмитра Івановича, 34 арк., [част. 1], арк. 1.

¹⁵ Там само.

Встановлено, що від села Увисла за 200 метрів розташоване село Хлопівка, Копичинського району, де в теперішній час проживає Кубаєвич Дмитро Іванович, активний уніатський опозиціонер, священник греко-католицької церкви, який будучи вороже настроєний відносно радянської влади, відмовився перейти православ'я, залишившись вірним греко-католицькій церкві та її керівнику – Папі Римському.

Кубаєвич формально відмовився від священничої діяльності і з 1947 року по теперішній час проживає без визначеного роду занять, проводить агітацію, спрямовану проти радянської влади і російської православної церкви.

Викладене підтверджується агентурно-слідчими матеріалами.

Кубаєвич, проживає один, сім'ї не має, на виборних посадах в радянських установах не працює, нагород радянського уряду немає.

У відповідь на терористичний акт, здійснений бандитами 8 січня 1950 року, в селі Увисла, Копичинського району, над ланковим колгоспу Даведюк Василь Семенович

ВВАЖАВ БИ

сім'ю уніатського священника Кубаєвич Дмитра Івановича

в складі самого Кубаєвич Дмитра Івановича

відповідно до наказу МДБ СРСР № 00386 від 20 жовтня 1948 року виселити у віддалені місця Радянського Союзу, майно конфіскувати.

Облікову справу направити на розгляд Особливої Наради МДБ СРСР.

Ст[арший] о[перативний] / уп[овноважений] Копичинського РВ МДБ [підпис] капітан Сапронов.

Начальник Копичинського РВ МДБ [підпис] капітан Гаврилко.

Згідні:

Заст[упник] начальника відділу 2-Н УМДБ по Тернопільській області [підпис]
підполковник Арнаутенко

Заст[упник] начальника УМДБ по Тернопільській області [підпис] полковник Коломієц.

Документ № 3: Довідка виселенця¹⁶.

ДОВІДКА

виселенця Кубаєвича Дмитра Івановича, який перебуває на спецпоселенні в Тегульдетському районі Томської області.

Відповідно до постанови особливої наради МДБ СРСР, виписка із протоколу № 12 від 18 березня 1950 р. Кубаєвич Дмитро Іванович за пособництво уч[асникам] банди ОУН, національності українець, квітень 1950 р., в Тернопільській області переселений в Тегульдетський район Томської області і на основі указу Президії Верховної Ради Союзу РСР від 26 листопада 1948 року залишений навечно в місцях обов'язкового поселення виселенців без права повернення до попереднього місця проживання.

Начальник Тегульдетського РВ МДБ [підпис] капітан Тітов.

Документ № 4: Особова анкета виселенця¹⁷.

Спецкомендатура МВС Тегульдетського району Томської області.

¹⁶ Архів Головного управління Національної поліції у Тернопільській області. Архівна справа № 490: [част. 1] Облікова справа № 15867 на уніатського священника-опозиціонера Кубаєвича Дмитра Івановича, 39 арк.; [част. 2] Особова справа спец поселенця № 2633 Кубаєвича Дмитра Івановича, 34 арк., [част. 2], арк. 22, 22зв, 23.

¹⁷ Там само. Арк. 2–2зв.

АНКЕТА

1. Прізвище, ім'я, по батькові стать	Кубасвич Дмитро Іванович чоловік
2. Чи змінював за час перебування на спец поселенні прізвище, ім'я та по батькові і якщо так, то коли, у зв'язку з чим, попередні прізвище, ім'я та по батькові	
3. Рік і місце народження	1890 р., с. Пелепе ¹⁸ Колумийського району ¹⁹ Станіславської області УРСР
4. Національність і рідна мова	Українець. Українська
5. Громадянство	СРСР
6. Партійність	Безпартійний
7. Освіта загальна, спеціальна	Вища
8. Спеціальність, професія	Священик
9. Місце роботи, займана посада або рід занять	Берегаєвський ліспромгосп, робітник
10. Сімейний стан	холостий
11. Склад сім'ї, яка проживає разом з виселенцем (перечислити ступінь спорідненості, прізвище, ім'я, по батькові та рік народження), і хто з них перебуває на обліку спец-поселення	
[фотографія] 	Підпис виселенця [на першій лицевій сторінці анкети] о. Дмитро Кубасвич
12. Чи має членів сім'ї, які перебувають на спец поселенні, проживають окремо, і де вони розселені	Не має
13. Чи має близьких родичів не виселенців і їх точна адреса, які проживають окремо від виселенців	Не має
14. Служба в Радянській Армії, остання посада і звання	Не служив
15. Чи був у полоні і чи служив у військових частинах противника	Ні
16. Чи проживав на тимчасово окупованій про- тивником території (коли, де, чим займався або де служив)	1941–1944 рр., с. Хоростків Копичин- ського району Тернопільської області УРСР. Працював у школі священиком
17. Чи був закордоном (у зв'язку з чим, який період часу і чим займався)	Ні
18. Судимість (коли, яким органом, за що і на який термін засуджений)	Не судимий
19. Звідки і коли виселений. Коли прибув на спецпоселення	Із с. Хлопівка Копичинського району Тернопільської області, в березні 1950 р. Прибув на спецпоселення в квітні 1950 р.
20. В яких районах, областях, краях, республіках проживав раніше на спецпоселенні	Не проживав

¹⁸ Така невірна назва в документі, насправді – село Пилипи, нині – с. Пилипи Матеївецької сільської ради об'єднаної територіальної громади Коломийського району Іван-Франківської області.

¹⁹ Така невірна назва в документі, насправді – Коломийського району.

21. Точна адреса виселенця-спецпоселенця в те-перішній час (місто, назва вулиці, № будинку, поселення, а також сільрада)	пос. Берегаєво Тегульдєтського району Томської області
Підпис виселенця [підпис] о. Дмитро Кубаєвич Дата: 2 травня 1950 р.	Посада, звання і прізвище того, хто заповнював анкету: [підпис] старший оперуповноважений ОСП УМВС Алексєєв

Продовження – у наступному номері.

**FATHER DMYTRO KUBAYEVYCH: THE PAGES OF THE ACCOUNT FILE
(Part 1)**

Ruslan DELIATYNSKYI

*Ivano-Frankivsk Academy Ivana Zolotoustoho,
Department of Social and Humanitarian Disciplines,
Research Institute of Church History,
St. Sofron Mudryi (Gharbarska), 22, room 801, 76019, Ivano-Frankivsk, Ukraine
e-mail: r.deliatynskyi@ifai.z.edu.ua
ORCID: 0000-0002-6020-7666*

Iryna IVASHKIV

*Carpathian State Agricultural Research Station of the Institute of Agriculture of the Carpathian Region
of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine,
Department of Scientific Consulting and Information Support for Economy and Marketing
St. Bandery, 21a, 76014, Ivano-Frankivsk, Ukraine
e-mail: i.ivach@ukr.net
ORCID: 0000-0002-8135-8260*

Volodymyr POSTRILONNYI

*St. Sahaidachny, bldg. 34, 47740, Velyki Birky village, Ternopil district, Ternopil region, Ukraine
e-mail: postrilloniyvolodymyr@gmail.com
ORCID: 0009-0005-0415-5282*

In the article, the authors reveal for the first time the materials of the accounting case of Father Dmytro Kubayevich (1890–1980), a priest of the Ukrainian Greek Catholic Church, who was repressed by the KGB authorities in 1950, and later became the pastor of the Catacomb Church. Currently, this case, which was initiated in 1950 and conducted by the Soviet state security agencies, is stored under No. 490 in the Archives of the Main Directorate of the National Police in the Ternopil region (at the address of the city of Ternopil, 11 Valova St.).

The article highlights only separate fragments of the accounting case, namely four documents: the resolution on the introduction of the accounting case, the conclusion on eviction, the special settler's certificate and the personal questionnaire of the priest Dmytro Ivanovich Kubaevich. The authors of the publication tried to preserve the authenticity of the document as much as possible when translating it from Russian into Ukrainian. The published documents contain valuable biographical information about the place of birth, address, nationality, citizenship, education, profession and specialty, family structure, social background of the deportee, and specific details about the reason for the deportation to the special settlement have been clarified.

Keywords: *accounting, Soviet state security agencies, eviction, special settlement, priest, Dmytro Kubaevich, underground Ukrainian Greek Catholic Church.*

REFERENCES

Alfavitnyi pokazhchyk (po personaliiam): “K” [Alphabetical index (by characters): “K”]. *Arkhiv Instytutu istorii Tserkvy Ukrainskoho katolytskoho universytetu [Archive of the Institute of Church History of the Ukrainian Catholic University]*. Retrieved from: <http://ichistory.org.ua/proekty/katalogy-arhivu-iits/alfavitnyj-pokazhchyk-po-personaliam-a/alfavitnyj-pokazhchyk-po-personaliam-k/> (in Ukrainian).

Arkhiv Holovnoho upravlinnia Natsionalnoi politsii u Ternopilskii oblasti [Archive of the Main Directorate of the National Police in the Ternopil region]. Arkhivna sprava № 490: [chast. 1] Oblikova sprava № 15867 na uniatskoho sviashchenyka-opozytsionera Kubaievycha Dmytra Ivanovycha, 39 ark.; [chast. 2] Osobova sprava spets poselentsia № 2633 Kubaievycha Dmytra Ivanovycha, 34 ark. [Archive file No. 490:

[part. 1] Accounting file No. 15867 for the Uniate oppositionist priest Dmytro Ivanovych Kubayevich, 39 sheets; [part. 2] Personal case of special settler No. 2633 Kubayevich Dmytro Ivanovich, 34 sheet.] (in Ukrainian).

Bazhan O. H., Hutsal P. Z., Maievska H. M. (Eds.). (2020). *Reabilitovani istoriieiu. u 27 tomakh. Ternopil'ska oblast. Kryzha shosta [Rehabilitated by history. In 27 volumes. Ternopil region. The sixth book]*. Ternopil: TOV "Terno-hraf". 672 p. Retrieved from: <http://www.reabit.org.ua/files/store/298.pdf> (in Ukrainian).

Blazheiovskiy D. (2002). *Historical schematism of the Stanislavivsk (Ivano-Frankivsk) eparchy from its foundation to the beginning of the Second World War (1885–1938)*. Lviv. 450 p. (in English).

Hurkina S. "Obraz syly dukhu": hreko-katolytske dukhovenstvo Lvivskoi arkhyieparkhii pislia Druhoi svitovoi viiny i problema personifikatsii relihiinykh perekonan ta identychnosti [The Image of Fortitude": Greek-Catholic Clergy of the Lviv Archdiocese after the Second World War and the Problem of Personification of Religious Beliefs and Identity]. *Ukraina Moderna [Modern Ukraine]*. 2011. Vol. 7. pp. 99–110. Retrieved from: https://uamoderna.com/images/archiv/11/7_UM_11_Statti_Hurkina.pdf (in Ukrainian).

Interviu vid 21.04.2023 r. z p. Volodymyr Postrillonyi, 23.04.1956 r. nar., shcho prozhyvaie za adresoju vul. Sahaidachnoho, bud. 34, smt. Velyki Birky Ternopil'skoho Ternopil'skoi oblasti. Interviuier Ruslan Deliatynskiy [Interview dated 04/21/2023 with Mr. Volodymyr Postrillonyi, born on 04/23/1956, who lives at the address Sahaidachny, bldg. 34, town Velyki Birky of Ternopil, Ternopil region. Interviewer Ruslan Delyatynskiy]. *Arkhiv istoryka Ruslana Deliatynskoho [Archive of historian Ruslan Deliatynskiy]* (in Ukrainian).

Ivanychuk R. I. (2008). *Bo viina – viinoiu...; Cherez pereval: Romany [Because war is war...; Through the pass: Novels]*. Kharkiv: Folio. 447 p. Retrieved from: https://chtyvo.org.ua/authors/Ivanychuk/Bo_viina_viinoiu_Cherez_pereval/ (in Ukrainian).

Kovba Zh. (compiler), Kravchuk A. (scientific editor). (2003). *Mytropolyt Andrei Sheptytskyi. Dokumenty i materialy 1941–1944 [Metropolitan Andrey Sheptytskyi. Documents and materials 1941–1944]*. Kyiv: Dukh i Litera. 313 p. Retrieved from: <https://ukrainianjewishencounter.org/media/Kovba-Sheptytsky.pdf> (in Ukrainian).

Naukova diialnist kafedry sotsialno-humanitarnykh dystsyplin: osnovni proekty ta napriamy [Scientific activity of the department of social and humanitarian disciplines: main projects and directions]. *Ivano-Frankivska akademiia Ivana Zolotoustoho [Ivano-Frankivsk Academy Ivana Zolotoustoho]*. Retrieved from: <http://ifaiz.edu.ua/novyny/785-naukova-robota-kshd.html> (in Ukrainian).

Pro osnovni zasady derzhavnoi polityky u sferi utverdzhennia ukraïnskoi natsionalnoi ta hromadianskoi identychnosti: Zakon Ukrainy № 2834-IX vid 13 hrudnia 2022 roku [On the basic principles of state policy in the sphere of the establishment of Ukrainian national and civil identity: Law of Ukraine No. 2834-IX of December 13, 2022]. *Verkhovna Rada Ukrainy – Zakonodavstvo Ukrainy [Verkhovna Rada of Ukraine – Legislation of Ukraine]*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#n442> (in Ukrainian).

Savka B. (2007). *A nas y Sybir ne dokonav...: Istorychna dovidka pro represii radianskoi vlady na zemliakh Zakhidnoi Ukrainy, deportatsii natsionalno-svidomykh ukraïntsiiv, i yikh simei u viddaleni kraï SRSR ta spohady uchasnykiv tsykh podii [And even Siberia did not finish us...: Historical information about the repressions of the Soviet authorities on the lands of Western Ukraine, the deportation of nationally-conscious Ukrainians and their families to the distant regions of the USSR and the memories of the participants of these events]*. Ternopil: Terno-hraf. 98 p. Retrieved from: <https://books.google.com.ua/books?id=QS6qDwAAQBAJ> (in Ukrainian).

U 70-u richnytsiu Lvivskoho psevdosoboru mytropolyt Vayslii zaklykav vshanuvaty kozhnoho, khto zalyshyvsia virnym UHKTs ta Ukraini [On the 70th anniversary of the Lviv pseudo-cathedral, Metropolitan Vaislii called to honor everyone who remained faithful to the UGCC and Ukraine]. (08.03.2016). *Katolytskyi ohliadach [Catholicnews]*. Retrieved from: <http://catholicnews.org.ua/u-70-u-richnicyu-lvivskogo-psevdosoboru-mitropolit-vasylii-zaklykav-vshanuvati-kozhnoho-hto> (in Ukrainian).

Vidbulasia rehionalna studentska naukova konferentsiia. [A regional student scientific conference was held]. (20.11.2019). *Ivano-Frankivska akademiia Ivana Zolotoustoho [Ivano-Frankivsk Academy Ivana Zolotoustoho]*. Дата оновлення: Retrieved from: <http://www.ifaiz.edu.ua/novyny/530-vidbulasia-rehionalna-studentska-naukova-konferentsiia.html> (in Ukrainian).

Yehreshii O., Deliatynskiy R., Maslii O. (2019). Kontseptsii naukovykh doslidnoï diialnosti naukovykh doslidnoho instytutu istorii Tserkvy Ivano-Frankivskoi akademii Ivana Zolotoustoho Ivano-Frankivskoi Arkhyieparkhii ta Mytropolii UHKTs [The concept of research activities of the Research Institute of Church History of the Ivano-Frankivsk Academy of Ivan the Terrible of the Ivano-Frankivsk Archeparchy and Metropolis of the UGCC]. *Ivano-Frankivska akademiia Ivana Zolotoustoho [Ivano-Frankivsk Academy Ivana Zolotoustoho]*. Retrieved from: <http://ifaiz.edu.ua/naukova-robota/instytut-istorii-tserkvy.html> (in Ukrainian).